

СТАНОВИЩЕ

за процедура по конкурс за академична длъжност „професор“ в област на висше образование 3.4. Социални дейности (Консултиране и професионално ориентиране в социалната работа с деца и семейства), обявен в ДВ, бр.54, от 29.06.2021 г. за нуждите на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по педагогика, катедра Социална работа

Дал становището:

проф. д-р Силвия Николаева Николова

По конкурса е постъпила една кандидатура, а именно на доц. дпн Моника Борисова Богданова, която е щатен преподавател към Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“. След проведена процедура за проверка на допустимостта, с решение на съответната факултетска комисия тя е допусната до участие в конкурса.

1. Анализирани данни по отношение съответствието на кандидатурата спрямо минималните и допълнителни изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“.

Кандидатката по конкурса, доц. дпн Моника Богданова е представила всички изискуеми документи, удостоверяващи съответствието на нейната кандидатура с изискванията на Закона за научните степени и звания, както и на Правилника на СУ за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на научни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Предоставените документи потвърждават верността на обобщените по групи показатели наукометричните данни за изследователската, преподавателска и експертна работа на доц. Богданова, които надхвърлят осезаемо минималните национални изисквания по бл.2б, ал.2 и 3 на ЗРАСРБ, както и допълнителните изисквания на СУ „Св. Кл. Охридски“, като количествените стойности по групи показатели са както следва:

Група от показатели А:	50	(при изискуеми 50)
Група от показатели В:	100	(при изискуеми 100)
Група от показатели Г:	573,75	(при изискуеми минимум 200)
Група от показатели Д:	395	(при изискуеми минимум 100)
Група от показатели Е:	405	(при изискуеми минимум 100)

Общо по всички показатели: **1523,75** (при 550 минимално изискуеми)

През 2007 г. доц. Богданова е придобила научна степен „доктор на науките“, като успешно е защитила дисертационен труд в направление 05.07.01 Теория на възпитанието и дидактика (Основи на социалната работа) на тема: „Приемното семейство като алтернативна форма за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа“. По този начин кандидатката удовлетворява **показателите от група А (50 т.)**.

В изпълнение на **показателите от група В (100 т.)** кандидатката е представила за рецензиране издаден през 2017 г. хабилитационен труд на тема „**Бебето, детето и техният език**“. София: Авангард Прима. ISBN 978-619-160-909-3, COBISS.BG-ID – 1284808676.

Съобразно **показателите от група Г (573,75 т.)** за участието си в настоящия конкурс доц. Богданова е представила списък и резюмета на 41 (от общо 122) публикации, включващ 3 монографии, 3 учебници, ръководства и наръчници, 4 студии, 6 статии в реферирани и индексирани научни списания, 24 статии и доклади в сборници, колективни томове с научно рецензиране, както и една част на тема „Кариерно ориентиране на учениците със специални образователни потребности“ към Национална програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище(издание на МОН).

Тематичното разпределение на публикациите е следното:

	Публикации номера:
Психо-педагогически парадигми и интердисциплинарни подходи за изследване и грижа за детството	1,2,3,5,9,11,12,14,15,16,17,18,19, 20,21,22,23,25,28,29,30,31,32, 33,34,35,36,37
Кариерно образование	4,6,8,13,24,38,
Професионално ориентиране и консултиране	7,10,26,27,39, 40, 41

Директна връзка с профила на конкурса имат публикациите, чиято тематика адресира аспекти на професионалното ориентиране и консултиране (7, 10, 26, 27, 39, 40, 41).

Публикациите, посветени на кариерното образование (4, 6, 8, 13, 24, 38), основно касаят неговите измерения в университетски контекст, така че само частично могат да бъдат асоциирани с профила на настоящия конкурс, доколкото в тях се

изясняват някои базисни теоретични аспекти и теми, свързващи професионалното ориентиране и консултиране с кариерното образование.

Най-обемна е научната продукция, която е посветена на психопедагогическите парадигми и интердисциплинарни подходи за изследване на детството и грижите за него (публикации 1, 2, 3, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37). В голямата си част те са фокусирани върху представяне на психоаналитичната парадигма за същността на детството и неговите стимули и фактори за развитие, като основен изследователски обект е ранната детска възраст и свързаните с нея психо-физически и психо-социални промени, които се нуждаят от адекватна подкрепа отвън.

По отношение на *минималните изисквания към група Д*, касаещи забелязаните цитирания на включените в конкурса публикации на кандидатката, са представени доказателства за общо 45 цитирания, от които 10 в реферирани и индексирани издания и база данни, 14 цитирания в монографии и колективни трудове с научно рецензиране и 21 цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране. В представения списък 26 от цитиранията не се отнасят до публикации от списъка, с който тя участва в настоящия конкурс. Една част от тях са публикувани преди заемането на научната длъжност „доцент“ през 2011 г., а други са посветени на изследователски теми извън профила на конкурса. Същевременно тематиката на някои от тях, които са публикувани след 2012 г. и са цитирани в 8 чужди публикации, може да бъде свързана с научното направление на настоящия конкурс, а именно:

Богданова, М. (2012) Жестомимика и МАКАТОН – мост към детето със специфични потребности. –В: ГСУ, кн. Социални дейности, 104/2012, 93–140. ISSN 2367-4644 – 2 цитирания

Богданова, М. (2013) Да разберем детето със специфични потребности. Помагало. Разград: Младежки форум 2001. ISBN 978-619-90150-1-8. – 2 цитирания

Богданова, М. (2014) Психоаналитичният подход в консултантската практика. – Социална работа, 1/ 2014, 1–23. ISSN 1314-9644 - 2 цитирания

Богданова, М. (2015) Системата за професионално ориентиране и консултиране на деца със специални образователни потребности в България – исторически тенденции и съвременен състояние. – Професионално образование, 17/1, 2015, 47–70. ISSN - 0204-658X, COBISS.BG-ID – 1125096676 – 1 цитиране

Богданова, М. (2012) Професионално ориентиране на деца със специфични потребности. Или приказката за грозното пате и черния лебед. София: Авангард Прима. ISBN 978-619-160-065-6, COBISS.BG-ID – 1260311012 – 2 цитирания

Богданова, М. (2015) Синергичен модел за професионално ориентиране и консултиране на деца и младежи със специфични потребности. – Педагогика, 87(3), 2015, 336–359. ISSN - 0861-3982, COBISS.BG-ID – 1119662308 – 1 цитиране

По отношение на *група от показатели E (405 т.)* кандидатката е представила за участието си в конкурса документи и доказателства за придобита научна степен „доктор на науките“ (40 т.), научно ръководство на двама успешно защитили докторанти (80 т.), участие в два международни и четири национални проекти (160 т.), ръководство на международен научен проект (40 т.), публикувани учебни пособия, наръчници и пътеводител (25 т.).

В обобщение, налице са доказателства за значително преизпълнение на минималните и допълнителни изисквания за заемане на научната длъжност „професор“. Изследователската и публикационна активност на кандидатката е впечатляваща както със своя обем, така и с широката си научна основа, интегрираща психологически, медицински и педагогически теории, парадигми и модели.

2. Данни за професионалното развитие, академична и експертна дейност на кандидата, които не са обхванати директно от минималните и допълнителни изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“.

Представената от доц. дпн Моника Богданова богата документална и биографична справка разкрива нейния многостранен опит както като изследовател с широки интердисциплинарни интереси, така и като практик, преминал през множество сектори и равнища на психотерапевтичната, консултантска и експертна работа в сферата на социалната закрила, грижа и подкрепа на деца и семейства. Прави впечатление фактът, че кандидатката притежава сертифицирани практически квалификации и правоспособност като психотерапевт и психоаналитик. Същевременно тя е активен участник и координатор на проектни дейности и инициативи с национално и международно значение. Нейната творческа автобиография е обогатена и чрез създаването и ръководството на иновативни практики като Зелената къща и зеленият двор, чрез които не само на теория, но и на практика тя успява да защити и приложи своите научни виждания и позиции за ролята

и мястото на психоаналитичната парадигма в социалната работа с бебета и техните майки.

Като член на катедра Социална работа, чийто член е и доц. Богданова, мога уверено да заявя, че през всичките години на своето участие в работата на академичната ни общност тя се е изявявала не само като участник, но и като инициатор на редица иновативни практики, като напр. менторската програма към Факултета по педагогика, в която си партнират преподаватели и студенти. Впечатляващо е и нейното участие в работата на учебно-научните лаборатории към ФП, а така също и нейният принос за развитието на кариерния център към факултета, който вече разполага и с щатни специалисти.

*В обобщение, **целият образователен и професионален път на доц. Моника Богданова доказва нейната висока ангажираност и продуктивност като университетски изследовател и преподавател, който успява ефективно да пренесе своя академичен и научен опит и извън рамките на университета. Особено ценен е нейният директен принос към клиентите на социални, психотерапевтични и педагогически услуги и подкрепа, с които тя увелича мнозина последователи както сред своите студенти и докторанти, така и сред специалистите от професионалните общности и организации, в които тя не само членува, но е и утвърден лидер.***

3. Оценка за качеството на научната продукция и научните приноси на кандидата

Представената от кандидатката по конкурса справка за научните и приложни приноси са открити най-важните концептуални и приложни аспекти на иновативността на нейното научно творчество. Към тях бих искала да допълня и някои мои по-специфични оценки.

На първо място, високо оценявам усилията на доц. Богданова да изследва в дълбочина и прилага адекватно една конкретна научна парадигма. В случая става дума за психоаналитичния поглед към детето и детството, който тя проучва и адаптира многопластово както в полето на социалната работа с деца и семейства, така и в полето на по-специфичните практики на професионалното ориентиране и консултиране.

На второ място, заслужава специално внимание и признание фактът, че на всички етапи на кариерното си развитие тя успява да създаде оригинални авторски

модели на консултативни и обучителни практики, чрез които превръща психоаналитичната парадигма към социалната работа от теоретичен дискурс в приложно поле за иновации.

На трето място, следва да се открие приносът на доц. Богданова и към изследването на помагащите специалисти в социалната работа и образованието – тяхната квалификация, кариерно и професионално ориентиране и подготовка, продължаваща квалификация и др.

В обобщение, направеният преглед на научната продукция и академична работа на доц. Моника Богданова ми дава категорични основания да приема, че нейната кандидатура напълно отговаря на изискванията за заемане на научната длъжност „професор“.

4. Заключение

Като имам предвид както количествените наукометрични минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, така и качествения анализ на научната продукция, работа и приноси на доц. дпн Моника Борисова Богданова, убедено подкрепям кандидатурата ѝ по настоящия конкурс и давам положителната си оценка за нейните научни и научно-приложни постижения.

07.11.2021

София

Рецензент:

проф. д-р Силвия Николаева Николова